

לימוד היומי דקהילתנו

שולחן ערוך	חיי מוהר"ן	משנה ברורה	ליקוטי הלכות	ליקוטי מוה"ר	יום לחדש	יום
ה, ט	ז - ח	הורה	צג	לד:	א'	שבת
א, ב	ט - י	ספ:	צד	לה:	ב'	א
א, ב	יא - יב	ע.	צה	לז:	ג'	ב
ג, ד	יג - יד	ע:	צו	לח:	ד'	ג
ה, ו	טו - טז	עא.	צז	לז:	ה'	ד
ז, ח	יז - יח	עא:	צה	לז:	ו'	ה
ט, י	יט - כ	הורה	צט	לז:	ז'	ו

בקרני אור

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

391 | פרשת נח | א' חשוון תשפ"ה

להחיות רוח שפלים

וכפי שרבי נתן מברא באופן זה במקום נוסף את שורש פגם חטא עץ הדעת, וכה הם דבריו הנוקבים: "כי עיקר התכלית הוא השפלות, כי עיקר התכלית הוא להכיר הבורא יתברך, ואי אפשר לדעת אותו יתברך שזהו עיקר החיים הנצחיים כי אם על ידי השפלות. וכשהאדם אוכל, על ידי האכילה נתגדל החומר והישות וכשתגדל ונתרבה החומר והישות אזי יכול ח"ו להתעלם ולהתמעט אצלו בחינת האין שהוא בחינת שפלות, וזה חששה התורה פן תאכל ושבעת וכו' ורם לבבך ושכחת את ה', ואכילה כזו זה בחינת עץ הדעת טוב ורע שפגם בו אדם הראשון שנאמר בו 'ביום אכלך ממנו מות תמות', כי על ידי אכילה כזו שעל ידה בא גסות ורום לבב שעל ידה שוכחין אותו יתברך זה בחינת מיתה ח"ו היפך חיים נצחיים" (שם, ערלה ב, א).

באותם פסוקים בהם התורה מזהירה שלא לשכוח את ה' ע"י תענוגי אכילה ושתיה שמביאים לידי גסות רוח, גם הוזהרו מפני ריבוי כסף וזהב שיכולים להביא לגאווה ושכחה זו, וכלשונו של רבי נתן: "צריך כל אחד להתנהג בפרנסתו ושיעורו בקדושה, לבלי להתגאות בו, שלא יהיה בכלל שנאמר עליהם פן תאכל ושבעת וכו' וכסף וזהב ריבה לך ורם לבבך ותשכחת וכו', שעל ידי פגם הגאווה נפגם הפרנסה דקדושה וממילא נפגמת האמונה שנמשכת על ידי זה" (שם, נזיקין ה, ו).

השפע וההצלחה בעולם הזה עלולים מאד להשכיח את השעבוד למלך העולם ח"ו ולהכניס גאווה, שהיא שורש כל הרע שבעולם, ועל כך מזהירה התורה כבר בתחילתה - את אשר נעשה עם דור שלם שהוכחד במיתתה משונה וחטופה מפני רוע מעלליהם שנבעו רק מאותה גאווה שבאה על ידי ריבוי השפע, כדי לעורר את לבבנו שלא נרצה ולא נשאף ולא נצפה להתרחבות בעולם הזה שיכולה להביא לאסון נורא חלילה.

ואם במניעת שאיפות כך, כל שכן כאשר השי"ת הזמין ברוב טובו ורחמיו לאדם מצוקה גשמית כלשהיא ח"ו, או שהפיר את מחשבותיו ורצונותיו להתרחב ולהתיישב בעולם הזה, שבוודאי יש להתבונן בטובה נצחית הטמונה בכך, שנמנע ממנו לשכוח את בוראו והצילתו מצרת הצרות של גאווה וגסות, מקור כל הרע.

בסתר לבו הוא מתברך ומייחל שיזכה לחיים מאושרים גם בעולם הזה, הוא מאחל לעצמו עושר וכבוד ושלא יחסרו לו כל המנעמים וההנאות בהרחבה בשפע ובתענוג. הוא מבין שלא כל אחד זכאי לשתי שולחנות, אבל זהו לפחות חלומו וזהו שאיפתו, שיוכל לחיות חיי רווחה והנאה גם בעולם הזה ושלא יחסר לו כל.

רבי אברהם ברבי נחמן מטולטשין זצ"ל מספר, ששמע מאביו "שמע מהאיש שנשלח מהרב הקדוש רבי שלום מפראבייט זכרונו לברכה לשבות אצל רבינו", והעיד ששמע בזה הלשון מפי רבינו ז"ל: "מייך מוסר ספר איז תנ"ך = ספר המוסר שלי הוא התנ"ך" (מכני אור, שיחות וסיפורים כ"ב).

פרשת נח היא פרק מוסר מזעזע עד עומק השיתין, היא שופעת יראת העונש במידה גדושה על מי שממרה פי א-ל עליון. אבל צריכים להעמיק לא רק על התוצאות, אלא גם על השורשים שגרמו להם להגיע לאבדון וכליון נורא זה, כדי שנראה וניקח מוסר להתרחק מאותם דברים ולהציל עצמנו בזה ובכא.

חז"ל הקדושים (במדרש רבה ט-כד, וכע"ז בסנהדרין קח) מלמדים אותנו את סיבת מרידתם של דור המבול בקב"ה, וכה הם דבריהם הקדושים: "אנשי דור המבול לא נתגאו לפני המקום אלא מתוך טובה שהשפיע להם, שנאמר בתיהם שלום מפחד וגו' שורו עבר וגו' ישלחו כצאן עויליהם וגו' ישאו בתוף וכנור וגו' יבלו בטוב ימיהם וגו', היא גרמה להם, ויאמרו לאל סור ממנו וגו' מה שדי כי נעבדנו. אמר להם הקב"ה, הטובה שהטבתי לכם בה אתם מתגאים לפני? בה אני נפרע מכם!"

דור המבול היה משופע בשפע גשמי מופלא, לא היו להם הפסדי ממון, הם לא הצטרכו לטרוח לגדל את ילדיהם, והיו שמחים ושוחקים תמיד ובילו בטוב ימיהם (ראה שם באיוב פ"א), וחז"ל מעידים, שדוקא שפע זה הוא שגרם להם את החורבן, לפי שרוב הטובה גורם לאדם להתגאות ולחשוב שהעולם שלו ושביכלתו לעשות בו ככל העולה על רוחו.

הגאווה הארורה שבאה בעקבות ההצלחה הגשמית, היא המביאה את כל האסונות והחורבנות שבעולם. וכפי שאנו לומדים גם בפרשת בראשית על חורבן העולם שהביא אדם וחוה על ידי פיתוי הנחש שהכניס בהם את הגאווה, וכדבריו הלהיטים של רבי נתן: "עיקר חטאם [של אדם וחוה] היה על ידי בחינת גדלות, בחינת 'אנא אמלוך', שזה היה עיקר הסתת הנחש הקדמוני, כמו שכתוב כי יודע אלקים כי ביום אכלכם ממנו ונפתחו עיניכם והייתם כאלקים, היינו, שהכניס בהם קנאה ותאוה למלך ולהתגאות, כמו שכתוב שם 'והייתם כאלקים יוצרי עולמות', כאומר, למה לכם להיות נכנעים ובטלים תחתיו, הלא אם תאכלו מעץ הדעת תהיו בעצמכם אלקים ומלך כמותו, ועל ידי זה נעשה הכל שלא כסדר, ועל כן באמת נגזר עליהם מיתה לדורות" (ליקוטי הלכות, נטילת ידים שחרי"ג, א). והוא מוסיף שם ש"כל החטאים נמשכים על ידי גדלות, כי מהם אחיזת כל הדינים, שמשם אחיזת יצר הרע והקליפות, שמהם כל החטאים ח"ו".

כדאי לציין את דברי הרה"ק מטשערין זצ"ל (בספר 'זמרת הארץ' ח"א סי' צ"ח) הכותב בתוך דבריו שהיות וארץ ישראל היא בחינת ענוה ושפלות, ע"כ הזמין הקב"ה סביבותיה ישכנו צרים ואויבים, וכפי שדרשו חז"ל (שהש"ר ב, ב) על הפסוק 'ציוה ה' ליעקב סביבו צריו' - "כגון חלמיש לנווה, יריחו לנועדן" וכו'. כלומר, כל עיר בארץ ישראל סמוכה לעיר של אויבים ושונאים. והסיבה לכך: "בכדי שאם תזוח דעתם עליהם, ורם לבבך ושכחת וכו', יקימו עליהם הצוררים ח"ו בחינת ענוה".

וכאשר עינינו רואות את עוצם התגרות האויבים הרוחניים מבית והשונאים מבחוץ, נזכור ונדע שתכלית הכל לעוררנו לא לשקוע בשקר העולם הזה. אלא נרוץ ונשפיל עצמנו, לזכור בוראנו ותכליתנו הנצחי לטוב לנו לנצח, והיא שתמתיק כל הדינים והגבורות הקשות, לחיותנו כהיום הזה.

דבר המערכת

טבעו של אדם להתרגל לטובה, אבל בר לבב מבין שלכך נבראנו, כדי לשוב ולהתבונן בחסדי ה' עלינו, "וקרבנו מלכנו לשמך הגדול להודות לך ולייחדך באהבה". ואם בכל ימות השנה כך, על אחת כמה וכמה בימים אלו אשר בהם מלאנו כלינו בנהייה הוד ובשפע קודש מאין כמוהו, בוודאי עלינו להודות ולהכיר בטובתו של מקום בכל פה ולשון.

אסור שהמעברים הפעוטים של חיי היום יום יענמו אצלנו את עוצמת להבת ההודאה על כל החסד הנפלא והנשגב הזה שזיכה אותנו השי"ת ברוב טובו ורחמיו. וכדבריו הלהיטים של רבי נתן במכתב לבנו: "על כל אדם עובר בכל פעם דברים חדשים בין בטיבו בין בעקו ח"ו, ועם כל זה מדה טובה מרובה וחסדו גבר עלי ועלך גם כן, ועזרנו השם יתברך בנפלאותיו וטובותיו וניסיו שביכל יום ובכל עת ערב ובוקר וצהרים, בפרט בימים טובים קדושים, בפרט ביח האיתנים שאיתן במצוות, הוא חודש תשרי הקדוש והנורא מאד שזכינו לישועות נפלאות, ולחטוף גם קצת ששון ושמחה, ולישב בסוכה בכל יום ולאחוז ביידינו מאנא קרבא מטה עוז, הם האתרוג והלולב והדס וערבה הקדושים והנוראים מאד, ולצעוק הושענא הושענא בכל יום, ובפרט בהושענא רבא, ולשמוח בשמיני עצרת ושמחת תורה, והכל בכח הראש השנה הקדוש והנשגב והנורא מאד שזכינו להתקבץ יחד במקום גניזתו הקדוש, אשרינו שזכינו לזה!" (עלים לתרופה, רכז).

והרננה מתגברת, על הזכיות המיוחדות שזכו בני קהילתנו, להחזיק עצמם יחד בכל חלקי הטוב הללו, לשמוח יחדיו ולהתעלס באהבים בכל חודש נשגב זה, ובפרט ביומא דהילולא של רבינו הקדוש, כאשר מאות רבות מטובי בני הקהילה התקבצו יחד לדבר מגדולת הצדיק ולשמוח שעות ארוכות בתודה והודאה להשי"ת, וכן בשאר חלקי החג והמועד, תודה לק-ל, אשרינו שזכינו. תהא זו התחלה טובה וראש לכל השנה, שנוזכה לשמוח תמיד יחד בשמחת יחדותנו והתקרבותנו לראש בני ישראל, לטוב לנו לנצח.

העורכים

פניני אור

אמרות מהירות מרבי"ק ותלמידיו

פעם באחת מליילי החרף הקררים בעת חצות לילה, אמר רבי אהרן קיבל'טשער ז"ל לחתנו רבי לוי צחק: "צא החוצה ותראה איך החשן והאפילה שורה בכל בתי העיר, ורק בביתו של רבי הערשקע' זרח אור קלוש ממנורת הנפט הקטנה שיש לו". כי הנה רבי צבי עני מרוד, וישב ועבד את ה' בחצות הלילה ואחרתה בתורה ותפלה.

(שיח שרפי קודש)

לתגובות והערות 3323796@gmail.com ניתן לקבל את הגיליון באימיל מידי שבוע

הדל"נ 4:14 - ניץ החמה 5:52 - מוזיק"ש 7:53
צאת השבת 5:26 - צאה"ש לר"ת 6:06

פירוד לרשעים!

על כן קרא שמה ככל כי שם כלל ה' שפת כל הארץ ומשם הפיצם ה' על פני כל הארץ

"עיקר הכנעת הרע של השבועים לשונות, הוא להרחיק מהקדושה שהיא בחינת אחדות, בחינת שלימות לשון הקדוש, בחינת 'שפה אחת בלשון הקודש'. וזה שנאמר כי שם בלל ה' שפת כל הארץ ומשם הפיצם ה' על פני כל הארץ, כי מתחילה כשנתקבצו יחד בהתקשרות בדור הפלגה, רצו להחריב העולם, חס ושלו, להתגבר על הסטרא דקדושה, חס ושלו, על ידי ההתקשרות שלהם שנתקשרו מאד וינקו מלשון הקודש, בבחינת ויהי כל הארץ שפה אחת. על כן היה עיקר הכנעתו ומפלתו שנילקח מהם ה'שפה אחת', דהיינו הלשון הקודש, ונתפזרו ונפוצו ונפרדו מהקשר שלהם" (ליקוטי הלכות, תעובות א, 1).

גם ע"י הרשע מתגלה אלקותו ית' בעולם!

ויהי תרח שבעים שנה ויולד את אברם

מתוך רשע כזה, כמו תרח, יצא אברהם אבינו אשר ממנו יצא כל בית ישראל לדורות עולם. וכבר אמרו בזוהר שאילו היה הקב"ה ממית את תרח לא היה בא כל עם ישראל לעולם.

נמצא שגם ע"י הרשעים מתגלה אלקותו בעולם, וזהו סוד מה שאחד מהארבעה בנים שכנגדם דיברה תורה הוא הבן הרשע, כי גם על ידו מתגלה אלקותו ית' בעולם.

ואלו הם דבריו המופלאים של מוהרנ"ת:

"כנגד ארבעה בנים דברה תורה ואחד מהם רשע, וגם הוא בכלל הארבעה בנים אשר על ידם ממשכיני השגות אלקות ומגלין ומודיעין ידיעת אלקותו מדור לדור, וכמו שכתוב כל פעל ה' למענהו וגם רשע ליום רעה, שגם על ידו נתגדל ונתגלה ידיעתו יתברך. כי אף על פי שהוא רשע, בעונו ימות, על ששאל שלא כהוגן והוציא את עצמו מן הכלל וכפר בעיקר, אבל על ידי שמקהין את שניו ומשיבין לו בעבור זה עשה ה' לי וכו', על ידי זה דייקא נתגדל השם יתברך ונתגלה ידיעתו יתברך. כי כשכבר גילה הרשע הכפירות והאפיקורסות שלו, והצדיקים זוכין לשברם ולהקהות את שיניהם, אזי הוא טובה גדולה מה שכבר הוציאו לחוץ מלבם מחשבתם הרעה. כי זה טובה לדורות, כי לא יוכל עוד אחר לומר שטות הקושיא והכפירה הזאת, כי כבר נשמע שטות חקירה זאת והצדיקים סתרוה ושברוה, ועתה מה יש להם עוד לומר?! ... ועל כן בן הרשע הוא גם כן מן הארבעה בנים שעל ידם מודיעין אלקותו יתברך בעולם.

וגם, שיכולים לצאת ממנו בנים כשרים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה 'דילמא נפקי מניה בנין דמעלי', וכמו שאיתא בזוהר הקדוש, אלמלא היה הקדוש ברוך הוא ממית את תרח קודם שיצא ממנו אברהם, לא היה אברהם וכל האבות בעולם ומשה רבינו ומשיח וכל הצדיקים וכו', עיין שם" (ליקוטי הלכות, גיטין ד, ט).

לימוד 'פרשת השבוע'

וזאת למודעי:

'פרשת השבוע' אינה רק חלוקה שבועית סתמית, אלא היא זו שמחיה ומנהיגה את השבוע! שכן, החיות של השנה כולה, היא התורה אותה אנו מסיימים מדי שנה; החיות של השבוע, היא פרשת השבוע; והחיות של כל יום, הוא החלק היומי של פרשת השבוע.

וכפי שכותב מוהרנ"ת: "זוה בחינת מה שקוראין הסיידרא בכל שבוע מ'בראשית' עד 'לעיני כל ישראל', עד שגומרין את התורה בכל שנה. כי מבואר בהתורה הנ"ל (תורה ל"ד בליקוטי מוהר"ו) שצריך כל אחד לקשר את עצמו להנקודה השייך ללבו בעת הזאת וכו', כי הנקודה מאירה כפי העת והיום וכו"ל. ועיקר הנקודה הוא התורה כנ"ל, ועל כן צריכין לקרות ולגמור הסדרא בכל שבוע עד שיגמרו כל התורה בכל השנה, וכן לעולם.

כי הסדרא שבכל שבוע מנהגת כל השבוע, כי כל ימות השבוע מקבלין חיות מהנקודה שמאירה בהם על ידי קריאת אותו הסדרא, כי כפי הנקודה שצריכין לקבל באותו השבוע כן היא הסדרא שהולכת באותו השבוע. וכן מתנהג כל ימות השנה, וכן לעולם. נמצא שכל ימות השנה מקבלין חיות מהתורה שהיא כלל הנקודה. וכל שבוע ושבוע מקבלת מסדר מיוחד, וכן כל יום ויום מפרשה מיוחדת, כי שבעה פרשיות שבכל סדר הם כנגד שבעת ימי השבוע, שבכל יום ויום צריכין לקבל הנקודה מפרשה מיוחדת, וכן בכל שבוע מסדר מיוחד. וכן בכל שנה מכלל התורה שהוא כלל הנקודה, כלל השנה" (ליקוטי הלכות, נשיאת כפים ה, כז).

ומדבריו אתה למד, שעל האדם להיות 'מקושר' ומחובר לפרשת השבוע, אשר היא ה'נקודה' המחיה את אותו שבוע. ואכן: "טוב לבלות הרבה בפרשת השבוע עם התרגום ורש"י הקדוש, שמוהרנ"ת אומר בליקוטי הלכות שהסדרה של השבוע היא הנקודה השייכת ללבו בעת הזאת, שמביא רבינו בסימן ל"ד, כי דברי רבינו כוללים עניינים אין קץ. והמחשבות צריכות לטוטט במשך השבוע בהסדרה של השבוע, ולהיות בקי גם בהתרגום וברש"י על כל פסוק. וידוע שתלמידי הבעל שם טוב עסקו הרבה בחומש רש"י" (אוסף מכתבים, מכתב קס).

וכך הוא כותב לבנו ר' יצחק: "נצרך לך ביותר להתגבר מאד לתפוס המחשבה במתג ורסן לבל תלך לחוץ חס ושלום ... להיזהר לתפסה בזריזות ולהטותה אל הדרך הישר לחשוב בתורה, כגון: איזה סדרא קורין בשבוע זאת, או איזה דבר תורה שלמדת בסמוך" (עלים לתרופה, מכתב מיום ר"ח תמוז תקצ"ט).

כך הוא כותב גם לבנו ר' דוד צבי: "תשמור עצמך מאד מאד ממחשבות רעות ובפרט מהרהורים חס ושלום, ותמשיך מחשבתך מרע לטוב, ותזכור תמיד הסדרא של אותו השבוע ומה שכתוב בה!" (עלים לתרופה, מכתב מיום ג' תצא תר"א).

שאלה:

לכבוד תחילת השנה החדשה, אשר התחלנו את התורה מבראשית, נשמח אם תכתבו כמה דיבורים אודות מעלת ונחיצות לימוד פרשת השבוע.

תשובה:

כבקשתך כן נעשה, כי אכן הזמן גרמא.

ובכן, המנהג בכל תפוצות ישראל לסיים את כל התורה כולה מדי שנה מ'שבת בראשית' עד 'שמחת תורה'. כלשון הרמב"ם: "המנהג הפשוט בכל ישראל שמשלימין את התורה בשנה אחת, מתחילין בשבת שאחר חג הסוכות וקורין בסדר בראשית, בשניה אלה תולדות [נח], בשלישית ויאמר ה' אל אברם [לך לך], וקוראין והולכין על הסדר הזה עד שגומרין את התורה בחג הסוכות" (רמב"ם, תפילה יג, א).

ואין די במה שהאדם שומע קריאת התורה בשבת, אלא מוטלת החובה על כל יחיד ויחיד ללמוד מדי שבוע את ה'פרשה' - שנים מקרא ואחד תרגום - עד שייסיים את כולה מדי שנה.

וכפי שנפסק להלכה בשולחן ערוך: "אף על פי שאדם שומע כל התורה כולה כל שבת בצבור, חייב לקרות לעצמו בכל שבוע פרשת אותו השבוע שנים מקרא ואחד תרגום אפילו עטרות ודיבון" (שולחן ערוך, אורח חיים, סימן רפה סעיף א).

ואין להסתפק ב'קריאת' פרשת השבוע, אלא צריך גם ללמוד ולהבין. ואכן מפני כך ראוי ללמוד את פירוש רש"י על הפרשה, כנפסק בשולחן ערוך: "ורא שמים יקרא תרגום וגם פירוש רש"י" (שם, סעיף ב). "ובאמת כן ראוי לנהוג לכל אדם, שילמד בכל שבוע הסדרה עם פירוש רש"י, לבד התרגום, כי יש כמה פרשיות בתורה ובפרט בחלק ויקרא שאי אפשר להבינם כלל על ידי תרגום לחוד" (משנה ברורה, סימן רפה ס"ה ק).

ואם אינו מבין את דברי רש"י, עליו ללמוד פירושים אחרים המובנים לו היטב, כמו שכתב המשנ"ב: "מי שאינו בר הכי שביין את פירוש רש"י, ראוי לקרות בפירוש התורה שיש בלשון אשכנז בזמנינו, כגון ספר 'צאינה וראינה' וכיוצא בו, המבארים את הפרשה על פי פירוש רש"י ושאר חכמינו ז"ל הבנויים על יסוד התלמוד" (שם, ס"ה ק).

וכמה עלינו להודות לה' אשר בדורנו נתחדשו פירושים וביאורים נפלאים על החומש ועל פירוש רש"י, אשר על ידם יכול כל אחד להבין את הפרשה על בוריה ובהירות נפלאה.

כלל הדברים:

יהודי צריך ללמוד ולסיים מדי שנה, בהבנה, את כל החמשה חומשי תורה.

פנינים מאירים וחידישים מזהירים מלוקטים מספרי גדולי הצדיקים זי"ע מתוך רשימותיו של הגר"ם שכטער שליט"א אשר ציין ורשם לפניו לזיכרון.

לקט ספרי"ם

פרשת נח

משולחנו של יהושפט הביאו העורבים מזון לאלהיו

וישלח את העורב ויצא יצוא ושוב עד יבושת המים מעל הארץ (בראשית ה, ז). רבי יודן בשם רבי יהודה ברבי סימון התחיל (העורב) משיבו תשובות, אמר לו, מכל בהמה חיה ועוף שיש כאן אין אתה משלח אלא לי, אמר לו מה צורך לעולם בך לא לאכילה לא לקרבן, רבי ברכיה בשם רבי אבא בר כהנא אמר, אמר לו הקב"ה (לנח) קבלו, שעתידי העולם להצטרך לו,

אמר לו אימתי, אמר לו עד יבושת המים מעל הארץ, עתיד צדיק אחד (אליהו הנביא) לעמוד ולייבש את העולם (שלא ידע גשם) ואני מצריכו לו, וה"ד (מלכים א' יז, 1) והעורבים מביאים לו לחם ובשר בבוקר ולחם ובשר בערב, רבי יהודה ורבי נחמיה, רבי יהודה אומר (תעורבים הכונה ל) עיר היא בתחום בית שאן, ושמה ערבי, רבי נחמיה אמר עורבים ממש היו, ומהיכן היו מביאים לו? משולחנו של יהושפט.

מדרש רבה נח פרשה לג

אילו מצאו מנוח בנלות לא היו חוזרים

וישלח את היונה וגו', ולא מצאה היונה מנוח וגו' (בראשית ח, ח-ט). יהודה בר נחמן בשם ר"ש אמר אילו מצאה מנוח לא הייתה חוזרת, ודכוותה (איכה א, א). 'היא ישבה בגוים לא מצאה מנוח', אילו מצאה מנוח לא היו חוזרים (שאם היו מוצאים מנוח בגולה לא היו חוזרים לירושלים).

מדרש רבה נח פרשה לג

בישול באמצעים כימיים בשבת

והרמב"ם לשיטתו שכתב במסכת סנהדרין (פ"ג) שמקום הגן עדן והגיהנם נמצאים כאן בעולם הזה, וכן הוא בליקוטי מוה"ר"י (סי' כב). וכך כתב הרמב"ן בספר תורת האדם (שער הגמול) "אין תלות ענין הגיהנם במשל וחייה, שהרי הזכירו מקומו ומדדו ארכו ורחבו, ודנו עליו לענין איסור והיתר והוא מוזכר להם בענין הדינים" והביא שם דין זה של חמי טבריה.

וזהו כוונת המגן אברהם שמי המבול היו נובעים מן התהום ממקום גפריה, וחמי טבריה שנשתיירו ממי המבול ומתחממים מהגפריה הטבעית שמתחת לאדמה דינם כתולדות חמה ולא כתולדות אור.

לפי הדברים נמצא שחום טבעי הבא מגפריה וסיד אין דינם כחום שבא מכח האור, רק כחום שבא מכח חמה. ולפי זה יש לדון על מה שנתחדש לאחרונה שיש אפשרות לחמם מאכלים באמצעים כימיים, ששופכים מים מלוחים על אבן של סיד ומתחמם מאוד ומבשל את המאכל שבתוכו, ולפעמים מערבים שם שאר מרכיבים כימיים שנתחמים כששופכים מים עליהם, שאינו נחשב כבישול באור אלא בחמה, שחום זה בא מכח הסיד הטבעי. וכך מובא בספר שביית השבת (מלאכת מבשל ס"ז) כתב שחום הנוגד על ידי חיכוך עצים או מתכת זה בזה דינו כתולדות החמה, ואינו אסור אלא מדרבנן.

ומכל מקום למעשה אסור לבשל בצורה כזה מדרבנן, דחז"ל גזרו לבשל בתולדות חמה אטו תולדות אור, וזה נחשב כבישול בתולדות חמה, שהמאכל אינו מתבשל ישירות מהכח הכימי בעצמו רק באמצעות המים והסיד שנתחמו מהאמצעים הכימיים.

בגמרא סנהדרין (קק) מובא שכמה מעיינות נשתיירו מן התהומות שנפתחו בימי המבול, ואחד מהם הוא חמי טבריה. וכן פירש רש"י בחומש (ה ב) שחמי טבריה נשתייר ממי המבול.

אמנם בגמרא פסחים (אא) מובא שהמבשל קרבן פסח בחמי טבריה אינו עובר על הלאו של "לא תאכלו מבשרו בשל מבושל במים", שחמי טבריה הוא תולדות חמה. ובגמרא שבת (לט) מבואר שנחלקו חכמים ורבי יוסי אם חמי טבריה הוא תולדות אור ואסור לבשל בהם בשבת מן התורה, או שהם תולדות חמה ואין איסור לבשל בהם רק מדרבנן; לשיטת חכמים הוא תולדות חמה, ולשיטת רבי יוסי הוא תולדות אש לפי שהמים עוברים על פתח הגהינם ומתחממים.

והנה המגן אברהם (סימן שיה סק"י) עמד על סתירת הגמרות הנ"ל, וכתב: "אפשר דאף שנשתיירו מהמבול הוי ליה כתולדות חמה". ולכאורה הדברים טעונים בירור: מה הקשר בין תולדות חמה למי המבול שנבעו ממי התהום ומארוכות השמים.

ונראה ביאור הדברים על פי מה שכתב הרמב"ם בפירוש המשניות (נגעים פ"ט מ"א): "דדוע שיש בטבריה מים חמים, ומימי המעיינות החמים הם מתחממים בעברם על מקורות הקנקנוס והגפריה ודומיהם, ואין דינם כדיון חמי האור". וכתב בשו"ת הלכות קטנות (ח"א סי' קפט) שבמקורות הגפריה שמתחת לאדמה היא פתח הגיהנם, ודרכו עובר חמי טבריה. וכך מסופר בגמרא בבא בתרא (עד) על בלועי קרח שנמצאים מתחת לאדמה באיזה מקום שגועש וסוער מאש גפריה.

טבילה במלח

שאוכלים פת שאינו נקי, וגם אינו מתבול במלח ותבלין, חייבו חז"ל לטבול פרוסת המוציא במלח מפני כבוד הברכה. ובדרך כלל הלחם שלנו בא מפת נקיה ויש בו מלח ואין צריך לטבול מעיקר הדין, אבל כתב הרמ"א שגם בפת שלנו מצוה להביא מלח על השולחן כי השולחן דומה למזבח ונאמר על כל קורבן תקריב מלח (ש"ע ס"ה).

וכתב הרמ"א (סי' תע"א) שבבילי הסדר אין נוהגים להטביל במלח. ופירוש הלבוש והמשנה ברורה (סק"ד) הטעם דטפי הוא לחם עוני כשאוכלים בלי מלח, אבל המהרי"ל (סידר ההגדה עמו"ק) ושולחן ערוך הרב (שם ס"ו) כתבו הטעם שמפני חיוב מצוה רוצים לצאת ידי חובה במצה שאין עמה תערובת טעם אחר כלל, ולדבריהם נמצא שגם בכזית ליל ראשון של סוכות יש לאכול פרוסת המוציא בלי מלח ובלי דבש, וכן החמיר בשו"ת יד אליהו (סי' כג אות א) שלא לטבול פרוסת המוציא בלי מלח, וכן שוכות במלח ודבש, וגם הגרש"א ז"ל חשש לזה (הלי"ש פ"ט הע' 29). אך מנהג העולם אינו כן, וטובלים פרוסת המוציא במלח ובדבש בליל ראשון של חג הסוכות.

אין לזרוק פרוסת הפני המסובים, משום בזיון הפת, ומשום בזיון פרוסת המוציא. ובנימוקי אורח חיים כתב שיש צדיקים שלא הקפידו ומסרו את פרוסת המוציא לתוך היד, ונתן טעם לדבר.

חיוב פרוסת

כתב הרמ"א (סוה"ס"ש) שיש לאכול מפרוסת המוציא קודם שאוכלים מפת אחר, שבזה שאוכלים את הפת הזה בתחילה לתיאבון, הרי זה מראה חיוב מצוה וכבוד ברכה. ובמשנה ברורה (סקצ"א) הביא בשם הש"ת שיש לשייר גם מעט מפרוסת המוציא לסוף הסעודה, ויאכל ממנו באחרונה כדי שישאר טעם המוציא בפיו.

אין לתת מפרוסת המוציא, או מחתיכה שנוגעת בחתיכת המוציא, לגוי או לבעלי חיים, שאין זה מכבוד חיוב המצוה (מש"ב"ש).

כתב הקב הישר (פרק ע'): "צריך האדם להזהר שלא ישליך פירוורי הפת וכל שכן פירוורי של המוציא שיש בהן קדושת איברי העולה". ומטעם זה יש נוהגים לקבץ פירוורי פרוסת המוציא ולאכלם (מובא בספר שלה"ט).

סגולת ומצות פרוסת המוציא (ב)

שנחתך בשביל להתחיל לאכול ממנה נקרא 'פרוסת המוציא', וגם בזה יש להקפיד לחתוך מן הצד וממקום שנאפה יפה בפת.

והנה מנהג רוב המון כיום כשאוכלים לחם פרוס, שאין מקפידים לבצוע פרוסה מן הפרוסה, רק מברכים על הפרוסה כמות שהיא ולאחר הברכה תולשים ביד ואוכלים. ונראה דמאחר שאוכלים מפרוסת שנפרסו ונחתכו כבר מלחם שלם, אין זה נקרא שנושכים ואוכלים, ושפיר מקיימים דברי המדרש הנ"ל. ובאופן זה חל הברכה תיכף על כל הפרוסה, לפי שאין בוצעים אחר כך מן הלחם כלום, ולכן אפשר להתחיל לתלוש לאכול ביד גם מן האמצעי במקום הרך. אלא שמכל מקום מפסידים באופן זה סגולת מצות הבציעה.

שיעור הפרוסה

חז"ל נתנו שיעור כמה צריכה להיות פרוסת המוציא; לא תהא הפרוסה גדולה יותר משיעור כביצה שלא יהא נראה כרעבתן. וגם לא תהא קטנה משיעור כזית, שלא יהא נראה כקמצץ וצר עין. אלא תהיה הפרוסה בין כזית לכביצה (ש"ע שם ומש"ב ס"ק"ח). וכתב המשנה ברורה (סקט"ו ולה) שטוב שתהיה כזית, כדי שיאכל כזית בעת ברכת המוציא, ולא יפסיק בדיבור עד גמר אכילת כל הכזית, אמנם בשולחן ערוך הרב (ס"ז) כתב שנוהגים להקל לחתוך משיעור חצי זית.

ולפי זה גם מי שמברך על לחם פרוס, ראוי לו לכתחילה לבחור פרוסה קטנה שהיא פחות מכביצה.

בשבת יש לפרוס לכתחילה פרוסת המוציא כשיעור שצריך כל הסעודה, גם אם היא יותר מכביצה, ואין בזה פחיתות דרך ארץ ומידת רעבתנות, דמשום חיוב מצות שבת ראוי להרבות בסעודה (שם).

בעל הבית שפורס למסובים

בסעודה שיש בה כמה מסובים קבעו חז"ל הרבה הלכות מהלכות דרך ארץ, ואמרו שאם יש לחם אחד בשולחן הסעודה שכולם אוכלים ממנו, בעל הבית מברך על הלחם ובצוע ממנו פרוסת המוציא לעצמו, ומחלק מפרוסת המוציא שלו לכל המסובים, ובאופן זה יכול לפרוס פרוסה גדולה אפילו יותר מכביצה, כדי שתספיק לפרוס ממנה לכל המסובים, ויגיע לכל אחד כשיעור בין כזית לכביצה (שם). ואם אין בעל הבית, גדול שבסעודה בוצע (שם ס"ד).

לפי ההלכה, בעל הבית חותך פרוסת המוציא וטועם, ואחר כך ממשיך לחתוך ולפרוס לשאר המסובים (מש"ב סקע"ט). ויש נוהגים שהבעל חותך פרוסה לעצמו ולאשתו ואחר כך טועם (כן נהג ה"ד"ח מצאנז ז"ע, מובא בספר שלחן חיים עמו"ד).

עוד נפסק בשולחן ערוך (סי"ח ומש"ב סק"ח) שכשהבעל הבית מחלק את פרוסת המוציא למסובים, לא ימסור הפרוסה בידיהם, רק יתן לפניהם ויקחו בעצמם, שנתינת פרוסת המוציא ביד היא סימן לאבלות, ואין לעשות כן למי שאינו אבל כדי שלא יתערע מזלו. וכן

העיקר הוא מקום החיתוך ולא מקום הנגישה

מלשון הפוסקים משמע שיעקר הקפיידא הוא רק על אופן חיתוך הפרוסה מן הפת השלם, אבל לאחר שחתך כבר אין חילוק מאיזה צד מתחילים לנגוש בפה מן הפרוסה, אם מן האמצע או ממקום התחתון או העליון, דפרוסת המוציא נקרא כל הפרוסה שחותכים מן הפת תיכף לאחר הברכה, ולא הנגישה הראשונה שבה. ולכן נקרא בפי הפוסקים בלשון 'בציעת הפת' שפירושו היא לפרוס פרוסה מן הפת.

ולפי זה מי שמברך המוציא על לחם פרוס שאין צריך לחתוך, אין צריך להתחיל לנגוש מהחלק הקשה, ויכול להתחיל לאכול גם מן האמצע. וכן מי שסועד על פיתה או לחמניה קטנה שהיא פת קטן ואין צריך חיתוך, והברכה חלה על כל הפת הזה, אין חילוק איפה מתחילים לנגוש, ולאחר הברכה אפשר לתלוש ביד או לנגוש בפה מאיזה מקום שנוח.

לבצוע את הפת ולא לנשוך בפת

אמנם בבראשית רבה פרשת ויצא (סי' ב) איתא: "אמר רבי שמעון בן גמליאל בג' דברים אני אוהב את בני המזרח", ומנה שם: "שאינו נושכין ואוכלין אלא חותכין ואוכלין". הרי שאין דרך ארץ לנגוש בפה מלחמניה או פיתה שלימה, ואפשר דאפילו לתלוש ביד ולאכול גם כן אינו נכון, שיש ענין דוקא לבצוע את הפת ולאכול ממה שנבצע, וכן משמע מפשטות דברי הפוסקים שכן הוא סדר הסעודה, ובפרט שיש בזה רמזים וסודות כמובא בדברי המהרש"א הנ"ל ובספרי המקובלים.

בציעה בסכין או ביד

ונראה שאף שעל פי המדרש יש לבצוע את הפיתה או את הלחמניה קודם שאוכלים, אין צריכים לחתוך עם סכין דוקא, ואפשר לפרסה ולשברה לשני חלקים ביד, כפי שאנו עושים במצות בפסח. כפי שכתבו השולחן ערוך הרב (ס"ג) וביאר הלכה (ס"א ד"ה וצ"ד) שיעוגה דקה אין צריך לחתוך בה קודם שיברך כיון שאין שהות בשבירתה אחר הברכה, ומשמע שלאחר הברכה אפשר לשברה ביד.

ובספר הקדוש אמרי פנחס (ליקוטים שער השבת אות ה) מובא שבכל הימים מלבד בערב שבת יש לבצוע עם סכין דוקא, כי חת"ך הוא שם של הפרנסה שהוא הגימטריא של 'ומשביע', ובערב שבת שאין לאכול כדי לשבוע בשביל להיכנס לשבת בתיאבון, אין לחתוך פרוסת המוציא בסכין רק לפרוס אותה בידיים.

בציעה בפיתה, לחמניה, ולחם פרוס

ובאופן זה שאין חותכים בסכין ושוברים ביד, אז החלק שלוקח לאכול ממנה בתחילת הסעודה נקרא 'פרוסת המוציא', ועל כן יש להיזהר שהחלק הזה יהיה נפרס ממקום שנאפה יפה ומן הצד, ולא מן האמצע.

וכן כתב המשנה ברורה (סק"ג) כי מי שאין לו פת שלם וחותך פרוסה מפרוסה גדולה, החלק

שהעולם לא יטעה אתכם

ר' יצחק אייזיק

בן אחותו של מוהרנ"ת, והיה מקושר בלב ונפש למוהרנ"ת ז"ל כנזכר במכתבים רבים בעלים תרופה.

מוהרנ"ת גידל את ר' יצחק אייזיק בביתו, וחינך אותו לתורה ועבודת השי"ת בדרכי רביז"ל, ולכן היה לו קירבה יתירה אליו.

"אוי זענט איר גערעכט געווען"

והנה, ידוע הסיפור המובא בספר כוכבי אור שבתחילת התקרבות מוהרנ"ת לרבינו פרש עצמו מכל עסקי העולם הזה, ועסק כל היום רק בתורה ובעבודת השי"ת, ואף שהייתה לו חנות עם סחורה עזב הכל ורץ לכותלי ביהמ"ד. באותו זמן באו אליו כמה מבני ביתו גיסיו ואחיו, וטענו בפניו: היתכן להפקיר הכל ורק ללמוד ולהתפלל? בין הטוענים היה אחד מגיסיו, שטען הרבה לפני מוהרנ"ת שאין זה שום תכלית לשבת רק בביהמ"ד כשלא אכפת לו שום דבר מעול הפרנסה וכו', וענה לו מוהרנ"ת: הנך צודק, אבל מה אעשה שאעפ"כ כל אחד מאתנו יהיה מת, וכל אחד יוצרך להיות מושכב עם הרגלים אל הדלת [מיט די פיס צו די טיהר] ואז לא יועיל לאדם כלום רק מה שחטף מהעולם הזה תורה ועבודת ה', וחץ מזה הכל הבל וכו'.

והנה לא עבר זמן רב והגיס הזה נחלה במחלה אנושה ולא מצאו לו רפואה למחלתו רח"ל, ולפני פטירתו אמר למוהרנ"ת: **אוי זענט איהר גערעכט געווען, עכשיו הנני רואה ומרגיש שאין שום תכלית מהעולם הזה והבלי רק עבודת ה'.** וכתב הגה"ק רבי אברהם בר"ר בספר 'שיחות וסיפורים' שלפני מיתתו ביקש ממוהרנ"ת שישים עין על בנו ויגדלו לתורה ולמעשים טובים עיי"ש.

"כוונתי לגדל אותך לגדולה נצחית לזכותך לחיי עד" ויש לומר לכאורה שר' יצחק אייזיק בן אחותו של מוהרנ"ת הנזכר כאן, הוא הוא הבן הנ"ל. שכן מצוינו שכתב לו מוהרנ"ת: **"אהובי בן אחותי חביבי וידידי הרבני מו"ה יצחק אייזיק נ"י ... אשר גידלתך, וכונתי היה לגדל אותך לגדולה נצחית לזכותך לחיי עד, אשר אך לזה היתה כל מגמתי מן היום אשר באת בצל קורתך"** (על"ת סי' קט"ט) וכן משמע עוד מכמה מכתבים, דו"ק ותשכח שהיה משמש הרבה למוהרנ"ת והיה שליח נאמן לשולחו לכל דבר. כן יש לומר בדרך אפשר, ועדיין צריך בזה בירור אחר בירור.

נערך ע"י הרה"ח רבי נחמן שווארצמן שליט"א בעמק"ם "אוצרות עולם לתרופה".

בסוף ימיו, קודם הסתלקותו, אמר רבינו הק': "את זה תקבלו מאתי, שלא תניחו עצמכם להטעות בזה העולם, כי העולם הזה מטעה אותו לגמרי, כי אין גם אחד שיהיה סופו טוב מזה העולם. וכל בני אדם שהיו, אפילו אותן שתפסו בידם כל העולם הזה כולו, היה סופם רע מאד, גם לדורי דורות קלקלו והפסידו" (שיחות הר"ן סי' נא. לקו"ה שלוחין ה"ה אות מ).

ובשם הבעל שם טוב מובא משל, לאדם שנשלח למצולות ים כדי ללקט אבנים טובות ומרגליות, ובהיות הצולל מתרחק לזמן ארוך מן היבשה ושוהה לבדו בצוללת סגורה, ציידו אותו בחדר מלא במעדנים, כדי שיוכל להשיב נפשו במשך ימי שהותו במצולה. אך במשך הזמן, כשראה האדם את כל המעדנים, שכח למה נשלח, והתחיל להתענג עם המאכלים ועם שאר התענוגים שהיו שם, עד ששכח ללקט את האבנים טובות ומרגליות. לימים נקרא בחזרה ושאלו אותו היכן הם האבנים הטובות והמרגליות, וכמה גדולה היתה בושתו ואכזבתו על שהיו ידיו ריקניות. והנמשל מובן מאליו.

טבעו של ילד שמתפתה וחושק לאכול מאכלים הנראים לו טעימים, ואינו חושב כלל אם הם בריאים. וכן רגיל לעשות דברים שלפעמים עלולים להזיק לו בסופו של דבר, ולא ישמע להוריו ומחנכיו החפצים למנעו מטעותיו ויודעים ומבינים את טובתו הנכונה, והילד ילך אחר הנאות הרגעית אע"פ שהיא מזיקה לו.

כאותו ילד הם הרשעים, שמביטיים על כל העולם במבט מעוות, ואינם מתבוננים למה באו לזה העולם, ומדוע בהגיע העת מסתלקים מהעולם, ולכן אינם מתנהגים בזה העולם לפי התכלית שבעבורו ברא השי"ת את העולם.

ועליהם אמר **החכם מכל אדם** (משלי י"ב) **"לא יחפוץ כסיל בתבונה כי אם בהתגלות לבו"**, כלומר, הטיפש אינו חפץ בענין שכלי רעיוני והגיוני, אלא הוא חפץ בסיפוק תאוותיו ותשוקותיו הגשמיים בלבד, שהם מגוללים לו וללבו המתאוה, ובהם הוא בוחר.

הרשע אינו חפץ לדעת ולהבין שהשי"ת ברא בריאה נפלאה ביותר של מילארדי עולמות המלאים בחכמה בדת ובתבונה בכלליות ובפרטיות.

כמו כן ברא השי"ת את האדם בחכמה נפלאה, ובמיוחד את נשמתו שהיא חלק אלו-ה ממעל יצר בחכמה גדולה מאד, וכמה חכמה עליונה נפלאה טמונה בקשירת הגוף עם הנשמה שזה למעלה מכל שכליו. ואכן החיבור הזה הוא דבר פלא ביותר, ולא לחינם זה מכונה 'חלק אלו-ה ממעל', כי המטרה והתכלית בחיבור זה הוא שיהיה האדם מרכבה לשכינה, דהיינו שיכניס לתוככי מהותו השגות השי"ת, ויתקן את עשיותיו ואת כל העולמות התלויים בו.

אולם לדאבון הלב, יש אשר בתאוותיהם נוטלים את כל יכולתם וכוחותיהם הפנימיים ומנצלים אותם לטטיות ולהבלים, ופוגמים עצמם ואת כל התלויים בהם.

רבינו הק' (ליקוטי מוהר"ן סי' כב סעיף ה) אמר: **"וצריך כל אדם לרחם מאד על בשר הגוף להראות לו מכל הארה ומכל השגה שהנשמה משגת, שהגוף גם כן ידע נשמת ההשגה... כי צריכים לרחם מאד על הגוף לראות לזכנו"**. ואילו היצר הרע מביא את האדם לעשות היהפך, היינו שנוטל את נשמתו הטהורה של האדם ואת כל שאר כוחותיו הנפלאים ובהם הוא משרת את תאוות הגוף והבלי.

משל למה הדבר דומה, לאדם שיש לו חמור לרכב עליו, ונותן האדם לחמורו לרכב עליו, איזה פנים יש לזה? ואיזו טטות הוא עושה בכך?!

מאה ועשרים שנים לפני המבול הוזהרו בני האדם על ידי נח, כי אם לא ייטיבו מעשיהם יבוא מבול ויחריב את כל העולם, ולא שבו ממעשיהם עקב תעויותי הבעל-דבר שהצליח לשבש את מחשבתם, שאם ישמעו לדעותיו ירווחו יותר מאשר לשמוע בקול ה'.

רש"י מביא בספר קהלת (ג') שבשבעת הימים שלפני תחילת המבול החלה השמש לזרוח באופן הפוך, שיצאה להאיר בבוך מצד מערב ושקעה במזרח!

כשרואים דבר שכזה, היו הבריות להבין שדבר נורא עומד ומתרחש, שהרי מה זאת שהבריאה החלה לפעול פתאום שלא כסדר, בשינוי עצום ביותר, ומי יודע אם אין העולם עתיד להיחרב כדבריו של נח זה שנים רבות. אך עם כל זה לא שבו בתשובה.

עוד מובא **במד"ש** (ילקוט שמעוני בראשית רמז מב) שלפני המבול פתח השי"ת את אוזן הבריות באופן מופלא, עד שמעו שמלאכי השרת מספידים את **מתושלח** אשר נסתלק לפני בוא המבול. ומזה לבד היו צריכים להיווכח בגדולת הצדיק בעולם. ולמרבה הפלא, נתגבר כח הסטרא אחרא ביותר, ולא שבו ממעשיהם הרעים.

הרי לנו עד היכן גדול כוחה של הסטרא אחרא לבלבל את הבריות, וכמה צריכים להתעצם בתפילה להשי"ת להינצל מכל רע ולהחזיק מעמד לכל יטעה אותנו העולם.

מבצר הכוללים 'אש דת למו'
דקהלת חסידי ברסלב
שלי' מסודות ק"ת אור בארה"ק
מבשרת צדקה וחי' עסק פאר ופנאי שליט"א

תחילת חסידים

פתיחת זמן חורף

לחורף הכוללים ב"ח - ביום א' ב' חשון המביט' להלן סדרו וזמנו הכוללים לטעם וזמן החורף המביט'

<p>כולל חורף א-ה ברשות הר"ר שמש ויטמן שליט"א מספר 9.38 כפר הירוק החברות: חסידות ברסלב מספר 1.48 כולל חורף ב-ה ברשות הר"ר שמש ויטמן שליט"א מספר 9.38 כפר הירוק החברות: חסידות ברסלב מספר 1.48 כולל חורף ג-ה ברשות הר"ר אברהם בן פרחים שליט"א מספר 2.00 כפר הירוק החברות: חסידות ברסלב מספר 1.48 כולל חורף ד-ה ברשות הר"ר אברהם בן פרחים שליט"א מספר 2.00 כפר הירוק החברות: חסידות ברסלב מספר 1.48 כולל חורף ה-ה ברשות הר"ר אברהם בן פרחים שליט"א מספר 2.00 כפר הירוק החברות: חסידות ברסלב מספר 1.48</p>	<p>כולל חורף א-ה ברשות הר"ר שמש ויטמן שליט"א מספר 9.38 כפר הירוק החברות: חסידות ברסלב מספר 1.48 כולל חורף ב-ה ברשות הר"ר שמש ויטמן שליט"א מספר 9.38 כפר הירוק החברות: חסידות ברסלב מספר 1.48 כולל חורף ג-ה ברשות הר"ר אברהם בן פרחים שליט"א מספר 2.00 כפר הירוק החברות: חסידות ברסלב מספר 1.48 כולל חורף ד-ה ברשות הר"ר אברהם בן פרחים שליט"א מספר 2.00 כפר הירוק החברות: חסידות ברסלב מספר 1.48 כולל חורף ה-ה ברשות הר"ר אברהם בן פרחים שליט"א מספר 2.00 כפר הירוק החברות: חסידות ברסלב מספר 1.48</p>
--	--

הנהלת המוסדות

<p>ברכת מזל טוב להר"ר מנחם ישראל (בר' יעקב ויו) ראבענבערגער להגל חולדת הבת הר"ר שייבה לנירל לטוהרה לחופה ולטעש"ט ולרוב נחת קדושה</p>	<p>ברכת מזל טוב להר"ר שמואל יעקב עסקוס הי"ו להגל חובבנו בני מישל חיים נ"ו לעול תורה וסגולות הר"ר שייבה לנירל לטוהרה לחופה ולטעש"ט ולרוב נחת קדושה</p>	<p>ברכת מזל טוב להר"ר מנחם זאב חוילפין הי"ו להגל חובבנו בני נחמן דב נ"ו לעול תורה וסגולות הר"ר שייבה לנירל לטוהרה לחופה ולטעש"ט ולרוב נחת קדושה</p>	<p>ברכת מזל טוב להר"ר יעקב סאיר ברבר שליט"א להגל ארויסו בנו עב"ג הבח"ח שמשעון נ"ו בן הרה"ח ר' יוסף חשין שליט"א הר"ר שייבו לבנת בת נאמן בשראל ברוך רביה"ק זע"א</p>	<p>ברכת מזל טוב להר"ר יוסף פרידמן שליט"א להגל ארויסו בנו הרה"ח שמואל נ"ו עב"ג בת הרה"ח ר' יוסף הלל קונע שליט"א הר"ר שייבו לבנת בת נאמן בשראל ברוך רביה"ק זע"א</p>
<p>ברכת מזל טוב להר"ר יוסף כבואו הי"ו להגל חולדת הבן הר"ר שייבה לנירל לטוהרה לחופה ולטעש"ט ולרוב נחת קדושה</p>	<p>ברכת מזל טוב להר"ר מרדכי שמואל הי"ו להגל חולדת הבן הר"ר שייבה לנירל לטוהרה לחופה ולטעש"ט ולרוב נחת קדושה</p>	<p>ברכת מזל טוב להר"ר נחמן דוד סולרש הי"ו להגל חולדת הבן הר"ר שייבה לנירל לטוהרה לחופה ולטעש"ט ולרוב נחת קדושה</p>	<p>ברכת מזל טוב להר"ר יעקב דוד חתון הי"ו להגל חולדת הבן הר"ר שייבה לנירל לטוהרה לחופה ולטעש"ט ולרוב נחת קדושה</p>	<p>ברכת מזל טוב להר"ר יעקב דוד ראבענבערג שליט"א להגל חולדת הבן הר"ר שייבה לנירל לטוהרה לחופה ולטעש"ט ולרוב נחת קדושה</p>
<p>ברכת מזל טוב להר"ר אילפין קרוין הי"ו להגל חולדת הבת הר"ר שייבה לנירל לטוהרה לחופה ולטעש"ט ולרוב נחת קדושה</p>	<p>ברכת מזל טוב להר"ר שמעון (בר' מרדכי) שפודא הי"ו להגל חולדת הבת הר"ר שייבה לנירל לטוהרה לחופה ולטעש"ט ולרוב נחת קדושה</p>	<p>ברכת מזל טוב להר"ר ישראל מנחם מנדל וזעטמן הי"ו להגל חולדת הבת הר"ר שייבה לנירל לטוהרה לחופה ולטעש"ט ולרוב נחת קדושה</p>	<p>ברכת מזל טוב להר"ר יעקב זאב וויצנהגדל הי"ו להגל חולדת הבת הר"ר שייבה לנירל לטוהרה לחופה ולטעש"ט ולרוב נחת קדושה</p>	<p>ברכת מזל טוב להר"ר שניאור זעטמן פרידער הי"ו להגל חולדת הבת הר"ר שייבה לנירל לטוהרה לחופה ולטעש"ט ולרוב נחת קדושה</p>